

Svar på klage fra Buddhistforbundet på bruk av program på NRKs skoleside for undervisning i KRLE/RE faget

Klagen er sendt Kringkastingrådet 16.01.19 og gjelder et av programmene i serien På Tro og Are – om Buddhismen som ble sendt høsten 2010.

<https://www.nrk.no/skole/?mediald=14966&page=objectives&subject=krle&objective=K11579>

Buddhistforbundet har klaget på dette programmet ved en rekke tilfeller, og redegjør i den siste klagen for hvordan dette er behandlet tidligere.

Kort oppsummert:

Saken ble første gang behandlet av PFU 02.04.2011. Saken endte med frifinnelse og at NRK ikke har brutt god presseskikk. <https://presse.no/pfu-sak/02511/> Et sammendrag av PFU sine uttaleleser ligger som vedlegg 1

Buddhistforbundet har også klaget på at programmet ligger som en del av NRK Skole. Senest våren 2018 svarer NRK for sin policy for innhold på NRK skole. Vedlegg 2

Buddhistforbundet aksepter ikke svaret og legger i klagen fra januar -19 ved dokumentasjon for hvorfor framstillingen av Buddhismens kvinnesyn ikke stemmer. Forbundet fokuserer spesielt på vår påstand i programmet om at kvinner i Buddhismens tidlige fase var underlegne menn. Denne påstanden fremmes i en faktabolk om buddhismens kvinnesyn, en bolk som starter med at buddhistforbundet ikke er enige i påstanden.

Vi er klar over at dette ikke er det offisielle synet på det Buddhistforbundet definerer som den rette tro. Det kommer også tydelig fram i nettopp den faktabolken Buddhistforbundet viser til i klagen. Som også nevnt i svaret fra PFU gjør vi en journalistisk tilnærming til religion. Bakgrunnen er uttalelser fra de to kvinnene og munken ved KhuongViet-tempelet på Lørenskog som er opptatt av at kvinner har lavere status og at kvinner har såkalt dårligere karma enn menn. Dette ble et journalistisk spor fordi det var viktige element i troen for de medvirkende.

Buddhismen opererer med mange tusen forskjellige mer eller mindre hellige tekster produsert over 2 årtusener og folk finner i disse forskjellige tekstene ulike måter å forankre det som er vanlig å mene i det miljøet man befinner seg. Buddhismen er altså ikke en autoritær trosretning, men består av veldig mange forskjellige retninger: nasjonale, regionale, kulturelle, folkelige/intellektuelle som alle legger større eller mindre vekt på forskjellige elementer. En kan derfor ikke si at det er én riktig representasjon av Buddhisme i verden.

Innholdet ligger på NRK skole sine sider, og NRK skole har tidligere gjort rede for sin policy, senest våren 2018 (vedlegg 2) På generelt grunnlag er ikke NRK bundet av verken læreplaner eller religiøse autoriteter når vi lager innhold. Vi forstår Buddhistforbundets frustrasjon fordi mange vil mene at det er gammeldags tankegods å framstille kvinnen som underlegen. Vi har behandlet innholdet journalistisk og tar opp spørsmål som kan være kontroversielle. Enkelte kan reagere på svarene som gis, men det ligger trygt innenfor tros- og ytringsfriheten. En kan like eller mislike holdninger, men en kan ikke gjøre seg til dommer og si at noen tror feil.

Enkelte av klagen tar også opp hvordan NRK i programmet feilaktig framstiller Buddha som en "Smilende Buddha" eller "Tykke Buddha". Vi gjør oppmerksom på at dette også var en del av PFU klagen i sin tid og viser til utvalgets uttalelse. Ellers ser vi i programmet mange forskjellig utforminger av Buddha. Vi har slik sett dokumentasjon for at denne utgaven av Buddha reelt finnes i hjem og templer rundt om. For øvrig hadde alle animasjonene i hele serien (6 program) den samme "streken" som et fast stilistisk uttrykk i faktabolkene.

Buddhistforbudets mål er at programmet fjernes fra NRK skole sine sider. Vi mener derimot programmet er egnet til formålet, nettopp for å diskutere tro, etikk og holdninger. Programmet er underholdende, har glimt i øyet og åpner for store viktige tanker. Det har gjennom Are Sende Osen sine øyne en subjektiv, men åpen tilnærming som gjør det godt egnet til formålet. Vi mener derfor programmet fortsatt har sin naturlige plass på NRK skole.

På veggen av livssynsredaksjonen i NRK

Ida Kvissel

Programsjef fakta og fordypning
NRK Region midt